

Коментарі

Київського Національного університету імені Тараса Шевченка
щодо рекомендацій Галузевої експертної ради (ГЕР) за підсумками звіту експертної групи (ЕГ)
після акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми
20812 Регіональні студії, рівень вищої освіти магістр,
спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Кафедра міжнародного регіонознавства Навчально-наукового Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка вдячна Галузевій експертній раді (ГЕР) за рекомендації щодо вдосконалення ОНП і у тексті нижче висловлює свою думку з цього приводу.

Рекомендація ГЕР	Коментарі КНУТШ
Критерій 1. У процесі перегляду ОНП рекомендуємо розширити участь здобувачів та випускників, залучивши їх до прямого обговорення на засіданнях робочої групи та випускової кафедри, систематизувати співробітництво з роботодавцями. Рекомендуємо посилити вивчення та врахування досвіду функціонування аналогічних програм закордонних та вітчизняних ЗВО.	<p>Члени кафедри міжнародного регіонознавства НН ІМВ КНУТШ удосконалюють викладання дисциплін, беручи до уваги щорічні анонімні опитування студентів, які стосуються як самої ОНП, так і специфіки роботи викладачів. <i>Результати опитувань</i> ЗВО (анкети для 4 курсу бакалаврату, першого і другого років магістратури), зібрані кафедрою, слугують потужним підґрунтям для конкретних кроків щодо поліпшення змісту програми і практик викладання у межах ОНП «Регіональні студії». У випадку необхідності внесення ґрунтовних змін до ОНП кафедра у обов'язковому порядку запрошуватиме брати участь у відкритому обговоренні їхнього проєкту як окремих випускників ОНП, так і студентів, що навчаються у магістратурі, бо останні є споживачами освітніх послуг. Деякі випускники і старости курсів вже були задіяні у цьому процесі. У свою чергу, співпраця з роботодавцями набуває все більш структуризованого та інституалізованого характеру, зокрема, кафедрою міжнародного регіонознавства було схвалено рішення про створення експертної ради роботодавців (Протокол № 10 від 26.04.2022 р.). Її ознайомче засідання буде проведено у першій декаді червня 2022 р. Окремі роботодавці входять також до Комітету ОНП «Регіональні студії» (регулярно збирається двічі на рік), де мають змогу разом із робочою групою та викладачами брати участь у безпосередньому вдосконаленні та підготовці змін до освітньої програми. Підтримуємо рекомендацію і намагаємось зробити процес оновлення і вдосконалення ОНП дедалі більш інклюзивним і прозорим.</p> <p>Щодо <i>врахування досвіду аналогічних програм</i>, то у освітній програмі було вивчено і задіяно досвід ОП «Азійські студії» університету імені Джорджа Вашингтона, ОП «Східноазійські студії» університету Турку (Фінляндія), ОП «Міжнародні та регіональні</p>

Рекомендація ГЕР	Коментарі КНУТШ
	<p>студії» Мічиганського університету (США), ОП «Північноамериканські студії» Лейденського університету (Королівство Нідерланди), ОП «Російські, Східноєвропейські та Центральноазійські студії» Вашингтонського університету (США). Що стосується українських закладів вищої освіти, то гарант програми проф. П.М.Ігнат'єв і члени робочої групи взяли до уваги специфіку ОП «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство» факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна і ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Також учасниками робочої групи були проаналізовані різноманітні анкети опитувань студентів, які використовують західні університети. Процес вивчення позитивного досвіду інших закладів вищої освіти триває, а його результати знайдуть втілення у подальшому вдосконаленні ОНП «Регіональні студії».</p>
<p>Критерій 2. Рекомендуємо усунути пробіли та розбіжності в нормативних документах, що регулюють процедуру вибору здобувачами навчальних дисциплін та складання державної атестації, переглянути складові структури кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова) з метою повного охоплення РН11 Стандарту вищої освіти. Підтримуємо рекомендацію ЕГ щодо побудови структурно-логічної схеми, керуючись логікою зв'язку вивчення ОК та їх наслідковості, що веде до кінцевої мети, посилення навичок роботи здобувачів із сучасними ІКТ.</p>	<p>Зауваження щодо «розбіжності в нормативних документах, що регулюють процедуру вибору здобувачами навчальних дисциплін та складання державної атестації» є мабуть непорозумінням – питання щодо туристичного потенціалу в кваліфікаційному іспиті програми «Регіональні студії» базуються не на вибіркових компонентах а на ОК4 «Регіонаознавство», яка викладається магістрам I року навчання протягом двох семестрів і має серед складових вивчення туристичного потенціалу регіонів (адже туризм є однією з провідних індустрій сучасного економічного розвитку держав і регіонів світу).</p> <p>Робочою групою ОНП «Регіональні студії» спільно з викладачами кафедри іноземних мов, які викладають на програмі, проведено узгодження необхідних змін до робочих навчальних програм ОК «Практикум перекладу (англійська, іспанська, арабська мова)» з метою більш ґрунтовного врахування положень РН 11 Стандарту ВО з 291-ї спеціальності, зокрема, здійснено уточнення поняття «текст з фаху» висловом «<i>текст із фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики</i>». Напрацьовані зміни будуть введені у дію з 2022/2023 н.р.</p> <p>Уважаємо слушним зауваження ГЕР щодо побудови структурно-логічної схеми ОНП, керуючись логікою зв'язку вивчення ОК та їх наслідковості, що веде до кінцевої мети. Задля полегшення сприйняття взаємозв'язків між ОК, блоками вибіркових освітніх компонент ОНП та формами підсумкового контролю ОНП «Регіональні студії» (кваліфікаційний іспит «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова), кваліфікаційний іспит освітньої програми «Регіональні студії», захист кваліфікаційної магістерської роботи), структурно-логічна схема ОНП має бути простою та зрозумілою, дозволяючи здобувачам освіти легко встановити послідовність вивчення дисциплін. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача визначається на основі базової теоретичної підготовки, мовної підготовки, фахової підготовки за спеціальністю та поглибленої фахової підготовки за регіональними спеціалізаціями. Базуючись на знаннях, отриманих під час</p>

Рекомендація ГЕР	Коментарі КНУТШ
	<p>опанування ОК здобувач має оволодіти необхідними навичками для проходження виробничої (переддипломної) практики та підготовки кваліфікаційної магістерської роботи. Всі згадані етапи навчання формують передумови для отримання знань, необхідних під час підготовки здобувачів до кваліфікаційного іспиту освітньої програми «Регіональні студії» і кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова). Крім того, за схемою можна буде чітко простежити, що питання, які розглядаються у межах ОК у підсумку висвітлюються й аналізуються під час захисту здобувачами кваліфікаційної магістерської роботи.</p> <p>Внаслідок спілкування гаранта програми проф. П.М.Ігнат'єва і членів робочої групи зі студентами, з якими раніше зустрічались і проводили бесіди представники ЕГ, так і не вдалось з'ясувати, чому останніми був зроблений висновок щодо недостатнього володіння ЗВО сучасними ІКТ. Знову хочемо наголосити, що кафедра не готує фахівців у ІТ - галузі, але студенти під час навчання у бакалавраті оволодівають основними навичками ІКТ, необхідними для належного пошуку і обробки інформації фахового спрямування. Крім того, відкритим залишається питання, як членам ЕГ за обмежений період спілкування з 8 здобувачами вищої освіти вдалось встановити недостатній рівень володіння ІКТ усіма магістрами, бо для цього треба було провести тест на комп'ютерну грамотність на 1 і 2 курсах магістратури, де навчаються відповідно 14 і 18 студентів, а також присвятити майже увесь час зустрічі ЕГ зі здобувачами освіти з'ясуванню рівня знань ІКТ серед 8 присутніх студентів.</p>
<p>Критерій 3. Рекомендуємо унормувати питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, та сприяти розширенню участі здобувачів у програмах академічної мобільності.</p>	<p>Рекомендація «унормувати питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» дещо передчасна - Perezарухування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється наказом МОН України №130 «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» від 08.02.2022 р. який вступає у силу через шість місяців після його публікації. Таким чином ЗВО України мають право запроваджувати власні процедури з цього приводу тільки з нового, 2022/2023, навчального року (до того часу Університет безумовно введе у дію відповідні власні нормативні документи).</p>
<p>Критерій 4. Рекомендуємо проводити серед здобувачів ОНП популяризацію можливостей участі в програмах академічної мобільності за профільним спрямуванням, при щорічному оновленні змісту освітніх компонентів оновлювати літературу новітніми публікаціями та результатами наукових досліджень викладачів кафедри та Інституту.</p>	<p>Питаннями академічних обмінів займаються відповідні відділи НН ІМВ КНУТШ і КНУТШ, а магістри обирають, виходячи зі своїх наукових інтересів, ті чи інші програми стажування, інформація про які наявна на сайтах КНУТШ і його інститутів. У свою чергу, викладачі кафедри у рамках щотижневих індивідуальних консультацій надають у відповідь на запитання студентів поради, які саме з наявних програм мобільності допоможуть їм суттєво доповнити і поглибити набуті у рамках ОНП «Регіональні студії» знання, а також безпосередньо сприяють стажуванням, забезпечуючи ЗВО рекомендаційними листами, написаними іноземними мовами, а згодом, після завершення навчання за кордоном, допомагаючи їм адаптуватись до умов навчання на</p>

Рекомендація ГЕР	Коментарі КНУТШ
	<p>українській програмі. Викладачі можуть з власної ініціативи популяризувати програми академічних обмінів, користь і профільне спрямування яких їм добре відомі, але поки це питання залишається на їхній розсуд. На засіданні кафедри цілком можливо обговорити організацію таких заходів усіма членами нашого колективу.</p> <p>Щодо оновлення літератури новітніми публікаціями, то у даному випадку варто зазначити, що гарант програми проф. П.М. Ігнат'єв, який водночас є заступником завідувача кафедри з наукової роботи, у вересні - жовтні готує звіт про цей напрямок кафедральної діяльності за навчальний рік, тому володіє інформацією про всі публікації та результати наукових досліджень викладачів і ретельно стежить, щоб вони були відображені у РНП. Рекомендована кількість публікацій для викладача НН ІМВ КНУТШ становить 2 одиниці на рік, тому здійснювати такий облік доволі просто. Отже, публікації викладачів систематично знаходять відображення у РНП відповідних навчальних дисциплін, які щорічно оновлюються та затверджуються кафедрою міжнародного регіонаознавства НН ІМВ КНУТШ.</p>
<p>Критерій 5. Рекомендуємо здійснювати перевірку на академічну доброчесність поточних робіт здобувачів або розглянути можливість залучати другого викладача до перевірки письмових робіт. Пропонуємо в робочих програмах навчальних дисциплін чітко встановити критерії оцінювання контрольних заходів.</p>	<p>Перевірка на плагіат поточних робіт не передбачена чинним законодавством, а відтак не може бути здійснена за кошти загального фонду бюджету, а обсяг таких витрат є дуже значним. На сьогодні такий контроль здійснюють викладачі кафедри, а за необхідності до перевірки роботи студента додатково залучається викладач кафедри, який є фахівцем із того чи іншого регіону світу чи має глибокі знання з політології, культурології або економіки, щоб оцінка була максимально справедливою і згодом не викликала заперечень у ЗВО. Така практика поширена на кафедрі фактично з моменту її створення.</p> <p>Критерії оцінювання контрольних заходів прописані в усіх без винятку РНП освітніх компонентів і продубльовані на платформі НН ІМВ КНУТШ «E-learning» («Moodle»), де ЗВО також можуть у реальному часі отримувати інформацію про виставлення оцінок. Крім того, вони доводяться до студентів на першій вступній лекції до дисципліни, а також напередодні проведення заходів із проміжного чи підсумкового контролю. Оцінки з кожного з контрольних заходів обов'язково коментуються викладачами як під час спілкування зі студентами на заняттях і консультаціях, де мова йде про типові помилки і поради щодо їх уникнення, так і у надрукованих коментарях до кожної роботи під оцінкою за неї. Тому вважаємо зазначену рекомендацію повністю реалізованою.</p>
<p>Критерій 8. Рекомендуємо розширити залучення здобувачів освіти та випускників до процесу удосконалення ОНП, запрошувати до обговорення результатів опитувань та засідань кафедри з цього питання.</p>	<p>Ця рекомендація певною мірою повторює побажання, що були запропоновані ГЕР до Критерію 1, тому нашу відповідь на неї ми вже сформулювали у відповідному пункті. Водночас, цікавою видається ідея запрошувати ЗВО і випускників для дискусії на кафедрі щодо результатів опитувань і ми маємо намір обговорити її у рамках робочої групи та нашого структурного підрозділу загалом. При цьому варто враховувати, що такі обміни думками магістрів щодо ефективності роботи викладачів у присутності останніх не будуть анонімними, а отже – у студентів може виявитись менше стимулів брати у них участь у</p>

Рекомендація ГЕР	Коментарі КНУТШ
<p>Критерій 9. Підтримуємо рекомендації ЕГ щодо оформлення громадського обговорення проєкту ОНП у вигляді таблиці з пропозиціями і внесеними змінами та публікувати на офіційному веб-сайті з метою збільшення прозорості процедури її перегляду. Пропонуємо додати на веб-сайт контакти викладачів для покращення комунікації зі здобувачами та іншими стейкхолдерами.</p>	<p>порівнянні з практикою використання безіменних письмових анкет.</p> <p>Надана ГЕР рекомендація частково є слушною, оскільки така форма подачі матеріалу певною мірою охоплює усі пропозиції та відповіді на них і дозволяє охочим ознайомитись із ними в одному узагальнюючому документі. Зазначена практика вже здійснювалась робочою групою ОНП «Регіональні студії», наприклад, це стосувалося побажань випускників і відповідей на них членів РГ у вигляді таблиці. Із врахуванням рекомендації ГЕР вона буде розповсюджена на процес обговорення ОНП кафедрою міжнародного регіонознавства НН ІМВ КНУТШ. Водночас, після завершення обговорення і прийняття рішення відповідні матеріали слід знімати, оскільки вони надалі не мають жодної цінності.</p> <p>На сайті вже наявні контакти гаранта освітньої програми і кафедральної пошти, а найближчим часом, за згоди викладачів кафедри, цю контактну інформацію буде доповнено також їхніми електронними адресами.</p>

